

MUTLULUK

Prof. Dr. M. Salih ÇELİKKALE¹

İki önemli konu vardır, tartışılınca bir sonuç elde edilemeyen. Bunlardan birisi; dini konularda yeterli bilgileri olmayanların dini konuları tartışması, ikincisi, farklı partilerden olan veya politik görüşleri değişik olan politikacıların parti konularını tartışmasıdır. Buna üçüncü bir konu olarak mutluluğu da ekleyebiliriz. Mutluluk nedir? sorusuna verilecek cevap veya yapılacak tarifler gibi. Çünkü, mutluluk nedir? diye sordüğümüzde sayfalar dolusu tarif çıkar karşınıza. Bu bir algılama, hissetme, farklı düşünmedir. Ne kadar fazla insana sorarsanız o kadar tarif alırsınız.

Mutluluk gülmektir, belki de sevinçten ağlamaktadır. Bir öğrenci için sınavını başarmak, yüksek not almaktır. Küçük bir çocuğun çok arzuladığı bir oyuncuğa kavuşmasıdır. Yaşlı bir ninenin uzun zamandan beri beklediği bir yakınının ziyaretine gelmesidir mutluluk. Çağdaşlaşmaktır belki yada çağın imkânlarından faydalanmaktır mutluluk. Ekonomik özgürlük, her istediğini alabilmek, her arzusuna kavuşabilmektir belki! Kendini sevmek veya kendine değer vermektir, ya da başkasını gönülden sevmenin hazzıdır. Bir özlemdir, bir dilektir sevdiklerine karşı, “*mutluluklar dilerim*” demektir yada yaşama tümünden evet demektir. Mutluluk kompleks bir yapı, mizahi bir kavramdır. Kişiye göre değişen bir tariftir mutluluk.

Herkesin mutluluktan anladığı bir anlam ve bu anlama göre bir tarif şekli vardır. Bunların hepsi doğrudur. Fakat bu tariflerle anlatmak istediğimiz anlamı ortaya koyma şeklimiz farklıdır. Çünkü, mutlulukta kişisel algılama çok önemlidir.

Acaba mutluluk kişisel midir? Yoksa toplumsal mıdır? Kişisel mutluluk mu, toplumsal mutluluk mu kalıcı ve uzun ömürlüdür?

Bu soruların cevapları zaten içinde gizlidir. İnsan veya birey denen unsur, toplumun bir parçasıdır. İnsan sadece bir türdür. Bir türün oluşturduğu topluluk bir popülasyondur. Bir insan bu popülasyonda sadece bir sayıdır, ekosistemde ise sadece bir unsurdur.

Mutluluk kavramını insana bağlı olduğu toplum öğretmiştir. Doğduğundaki bireysel algı bir içgüdüdür. Bir kuzunun anne koyunu emerkenki kuyruk hareketleri ve annenin bu kuyruk hareketlerine burnu ile verdiği cevap bir memnuniyet ifadesidir. Sütü emen de mutlu, emziren de. Ancak, bu mutluluk emme süresince devam eden, en uzun olarak ta yavrunun karnı acıkıncaya kadar süren bir olgudur.

Mutluluk; kişinin kendisiyle barışık olması, kendini sevmesi, sevilme isteyeni sevmesi, egoistlikten sıyrılıp başkasını düşünmesi, ona zaman ayırması, el vermesidir. Sevdiğini koklamaktır, tüm canlıları sevebilmektir ve onları incitmeden korumaktır.

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü

Mutluluk

Olaya dini açıdan bakıldığında, İslami görüşe göre; **”gerçek mutluluk, başkaları için verilen emeklerin ruhta bıraktığı hazlardır”** * şeklinde tarif edilir. Öte yandan, başka bir dindeki inanışa göre; **”bütün mutsuz olanlar, yalnız kendi mutlulukları peşinde koşanlardır. Bütün mutlu olanlar ise başkalarının mutlu olması için çalışanlardır”** * denmektedir. Her iki tarifte de, özveri, sevgi, çevreyi düşünmek, canlıyı sevmek, kendisini canlı topluluğun içinde bir unsur ve kendi türünün ait olduğu topluluk içinde sadece bir birey olarak görme düşüncesi hakimdir.

Bu tariflere bakarsak; bankalar dolusu paranın sahibi olmak, boğazdaki lüks lokantalarda yemek yemek, sık sık deniz aşırı adalara uçmak, sıcak ve lüks otellerde şöminenin karşısında, karla kaplı çam ağaçlarını seyretmenin hiç biri bu tariflerin içinde yoktur. O halde akla bir soru geliyor. O soru da; mutluluk bireysel bir duygu mu yoksa toplumsal tatmin ve zevklerin yarattığı bir olgu mudur? Bireysel diye düşündüğümüzde, mutluluğun çok kısa ömürlü olduğunu görürüz. Asıl hedef, uzun ömürlü bir mutluluk olduğuna göre, mutluluğun toplumsal olması önemlidir.

Bunun önemli diğer bir yönü, mutluluk tablosu, başkaları bilsin, görsün hissedilsin diye sergilenmez. Nitekim, her konuda olduğu gibi, **Yüce Önder Atatürk’ ün 1937 yılında söylediği “Kişinin yaşadıkça memnun ve mutlu olması için gereken şey, kendisi için değil, kendisinden sonra gelecekler için çalışmasıdır. Bir insan böyle hareket ederken, benden sonra gelecekler acaba böyle bir ruhla çalıştığını bilecekler mi? diye bile düşünmemelidir. Hatta en mutlu olanlar, hizmetlerinin bütün nesillerce bilinmemesini tercih edecek karakterde bulunanlardır”** * diyerek, çok güzel anlatıldığı kadar, asil bir duygu içeren şekilde de ifade edilmiştir.

Özetle; bütün bunlardan varacağımız sonuç, **mutluluk adam gibi adam olmaktır**. Toplum için hizmet verip, **geride bir iz bırakmaktır**. Hayat; sadece kendine ait değil, birlikte yaşadıklarıyla paylaşılacak bir bütün olduğuna inanmak, **birey olma şuuruna ermektir**.

* <http://www.felsefe.gen.tr/mutluluk.asp>